

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNA SLOVENSKE NARODNE POPORNE PROSVETE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Headquarters in Zdravna ulica (Green Chicago) in Kansas City Mo. U.S.A. \$2.00 per year. Single copy 10 cents. In Canada \$3.00 per year. Single copy 15 cents.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year. Single copy 10 cents. In Canada \$3.00 per year. Single copy 15 cents.

Advertising rates on application. Manuscripts will not be returned.

Member of the Federated Press

Glasovi iz naselbin

SAJ PRAVIM

Piše Tone Podgoričan

Cleveland, O. — "Ljubezen do ljudi mora biti zapoved, in zapoved pride je od osebnosti, ki je imela oblast, da je zapoved dala..." berem v čikaškem slovenskem klerikalnem petičniku. Bolj podomate povedano: Če hočemo, da se bodo ljudje ljubili, jim moramo dati kakšnega tirana, da jih z bičem prisili v modesebno ljubezen. Kar dokazuje, da je "akademsko naobraženi" članek klerikalnega lista tudi še zmerom v — možganskih povojih. Saj vendar vsak človek, ki se še ni sprl s svojo pametjo, lahko ve, da ljudi ne moreš z zapovedmi prisiliti, da bi se ljubili med seboj! Kaj takega trdijo le nevedneži, bedaki in zoflati!

Neki tukajšnji rojak mi je dejal pred kratkim, da sta socializem in svobodomiselnost odgovorna za samomore članov SNPJ. Zavrnil sem ga, da je njegova trditve brez podlage in absurdna, kajti dotični nesrečniki bi skorjo gotovo šli v prostovoljno smrt tudi, če bi bili člani kakšne druge jedote in čitali samo katoliške časopise. Kajti tehi ljudi ni pognalo v smrt svobodomiselnost, temveč nevdružne življenske razmere, revščina, brezposelnost, boleznit itd. In nad temi stvarmi SNPJ in njegovo glasilo Prosveta nimata kontrole. Zato je vsaka taka trditve, kot zgoraj navedena, na moč absurda.

Držiava Tennessee se pripravja, da pokopje zakon, ki prepoveduje poučevanje o evoluciji v tamošnjih šolah. Tennesseeški sodniki so se pred leti zelo osmešili z znanim "opčijim procesom" proti učitelju Scopeu. Če bo bedasti zakon preklčan, bo kaj takega postalo nemogoče. Tozadevna predloga mogoče ne bo sprejeta, kakor ni bilo sprejetih v ameriških državnih zbornicah že dosti pametnih in koristnih predlog, toda to ne bo pobilo dejstva, da se jasni vsaj v nekaterih glavah. Napredek pa je zmerom počasen, ker mora prepletati mnogo ovir, ki mu jih stavijo nazadnjaki.

V Jugoslaviji je mnogo delavcev brez dela, ampak brezposelnost vseeno ni važen problem. Vsaj ne za ministre. V Ameriki je tudi tako.

Za vsakega nekaj

Virginia, Minn. — Kar je napisane za Prosveto, vsak lahko čita. Oni dan sem videl inde- nira, ki je obstal in se zagledal v tla. Čital je iz "papirja", ki ga je nekdo vrgel v stran. Ko sem se približal, sem vprašal, kaj neki more biti, da je obstal. V tem je že odtrgal kos papirja in ga spravil v šep. Ni hotel pojasniti, kaj je našel, le rekel je: Things like these you don't find on every street. Ko sem se ozrl na ostali papir na tleh, sem videl del Prosvete v angleškem jeziku.

Mnogo pohodimo v naglici, drugi pobero in spravijo. Prosveta ni bogve kako občir list, a vendar vsak najde tam nekaj, kar ga zanima poleg svojega dela. Teža izredno vabijo dopisi, drugi obstaja ob novicah iz različnih krajev sveta, tretji slastno čita vse vprek in se pogosto izraža: Veseli me, ko je po pravici povedano, čeprav je včasih malo prehudo. Ko bi bil na istem mestu, bi ne imel tistega duhovnega poguma, ki prime in drži, kjer je najbolj treba, prime in drži tako, da je vsakemu lažje, kadar tam prijemlje. Na vsaki strani je nekaj, kar jasni in širi pogled in ga ugablja.

"Pravljica o idealistu," ki je zadnje čase izhajala, se prilaga današnjim borbam, ki vzhajajo med predsodki starih tradicij in med naprejšimi gledajočimi idealisti. Idealist je kakor latlanjeno grozdje. Sok popije zemlja, ki je lejna, grozdje ostane hrpano, suho, ljudje pa še zmerom gledajo...

Idealist je predrzen klicar, ki kliče ljudi a krivih potov na ravno stezo, ki pelje k nečuvnim zakladom, zgublajočimi znatano težo sedanjih dni. Kaipot k solncu, ki izavblja iz zemlje novo rast in podzavestno napaja človeški rod z milejšim sokom upanja. Delavec prihodnjega časa, kamor streme in se iz-

izvedljivi za tak javni nastop. Krivda pa leži tukaj na onih, ki so ta nastop aranžirali.

Ni dovolj, da "ne postavimo" in pokakemo, da tudi "mi nekaj zmoremo." Taki nastopi ne smejo služiti za to, da se ta ali oni pokaze in postavi, ako hočemo res veljati kot kulturni narod. Treba je vedno upoštevati, da koncerta ne poslušajo samo Jugoslavlani, kateri se oprostijo in pregledajo, "ako gobeniki še niso dovolj izvedljivi". Upoštevati je pri takih rečeh treba predvsem tujo, kritično publiko, ki strogo preseja. Mi ga pač moramo vedno nekaj polomiti...

Petje zborova Slov. doma je bilo dobro; zborovnja je bil vsaj nekoliko previden, da je izbral lahke pa lepe pesmi. Program je trajal celo uro, kar je nerodnosti se povečalo, posebno glede godbe. Solo pevci in dvopevi so bili dobro izvajani; posebno miss Tamise kaže lep talent in že precej dobro izveščen glas.

Tri dni poprej se je vršil drugi jugoslovanski koncert na isti radiopostaji. Nastopila sta naša umetnika Šubelj in Banovec, kakor tudi Soc. pevski zbor Naprej. Razumljivo je, da sta oba umetnika dosegla popoln uspeh. Tudi Naprej je pel jako dobro; obžalovati je bilo samo to, da ni nastopil s kako daljšo umetno pesmijo. Nekaj preveč sili zadnje čase v ospredje našo ljudsko pesem. **Naračnik.**

Smartna žena

Hibbing, Minn. — Tukaj je umrla po petmesečni hudi bolezni Frank Dolinar. Na Hibbingu, kjer je živel 21 let, zapušta ženo in pet otrok, enega brata in sestro ter mnogo znancev in prijateljev. Bojen je bil l. 1884 v Trbojah, fara Smedlnik na Gorickem, kjer zapušta enega brata in eno sestro. Blag mu spomin. — **Frank Pipan.**

Najdražja snov na svetu

En gram radija velja tri in pol milijona dolarjev. — Težavno in zamudno pridobivanje. — Najuspešnejše sredstvo za zdravljenje raka

Na vprašanje o najdražji kovini na svetu bo večina lajkov odgovorila, da sta to zlato in platina. A ti dve snovi sta naravnost smešno poceni v primeri z radijem, ki postavlja v edni tehniki več problemov nego vse druge kovine skupaj. Tu bi bilo omeniti najprvo ogromne težave ki so zvezane s pridobivanjem te snovi.

Radij ni baš tako redek, kakor običajno menimo, saj ga vsebujejo številne rudnine in celo v moraki vodi ga najdemo, res pa je, da je vsebovan tu večinoma v tako neznatnih količinah, da se njegovo pridobivanje ne rentira (v toni morske vode ga je n. pr. komaj milijontinka grama). A tudi v rudni, kjer ga je največ, n. pr. v uranovi svetilki, ki jo kopljejo na Češkoslovaškem, v Spaniji, na Švedskem, v Ameriki in Belgijemskem Kongu, ga je v 7000 kg komaj za 1 g — med pridobivanjem pa se ga še vedno izgubi 10 do 20 odst. Uranova svetilca je sama na sebi redka snov, zato se mora radijeva industrija zadovoljiti z rudami, v katerih je akop gram na 500,000 kg! Za pridobitev tega grama mora zgrubiti 150 delavcev cel mesec samo s kopanjem rude, pet nadaljnjih mesecev se mora truditi čel stib kemikov, da čistijo končni produkt. Porabiti morajo v to svrhu 500,000 kg kemikalij, 1000 ton premoga, 10,000 ton destilirane vode. Ali je potem čudno, da stane en sam gram radija okroglo 3 in pol milijona dolarjev? Sicer je baš zadnji čas izumil kemik Arthur Burton postopek, ki bo skrajšal večmesečno delo pridobivanja na en sam mesec, kar bi zelo pocenilo najdražjo snov na svetu — a treba je počakati, da vidimo, ali se bo novi postopek obnesel v praksi in kaj bodo rekli glede cene družbe, ki imajo pridobivanje radija nekako monopolizirano v svojih rokah. Za sedaj velja dejstvo o nezaljšani ceni radija in pa to, da so ga od časa, ko so ga odkrili, pa do danes pridelali po vsem svetu komaj 250 g! Med temi jih ima bogata Francija celih 80 g. Nemčija pa niti tri četrte grama.

Bilo bi nad vse važno, da bi se te količine z odkritjem novih nahajališč in novih produkcijah

zelo povečale po vsem svetu, kajti znajo je, kakšno vlogo ima radij v medicini, kjer je n. pr. še vedno najuspešnejše sredstvo za zdravljenje raka, čeprav ne tako popolno, kakor so pričakovali nekoč.

Ob koncu še nekoliko besed o izžarevanjih radija, ki ga delajo najbolj imenitnega med vsemi podobnimi, tako zvanimi "radioaktivnimi" snovmi. To izžarevanje je posledica razpada najmanjših delcev, atomov, ki ga sestavljajo kakor vsako snov na svetu. Nikesar ne poznamo, kar bi moglo to izžarevanje ustaviti, ne pomaga niti mrz 290 stopinj pod ničlo, niti vročina tisoč stopinj, niti električni tok. Mnogi na izžarevanja ostane v določeni časi vedno enaka, v določeni časi se razkroji vedno enaka količina radija, pri čemer nastajajo nove snovi. Tu so pač v delu sile, ki so v primeri z njimi malenkostne vse sile, kolikor jih ima človek na razpolago. Z njimi nam je za sedaj tudi edino mogoče neposredno vplivati na atomski sestav drugih snovi.

Primerke novice

V devinskem gradu se bo v kratkem vršila poroka princeze Margarette Marije Tereze Della Torre e Tasso, hčerke princa Aleksandra, s princem Kajetanom Bourbon-Parma. Nevesta je rojena leta 1909, ženin pa 1906. Princ Kajetan je sedemnajsti brat bivše cesarice Zite. Princ Della Torre e Tasso so se zvali do l. 1923 Thurn-Taxis.

Artiljerijsko poveljstvo v Trstu naznanja, da mu je vojno ministertvo poverilo razstreljevanje in uničevanje že preostale vojne municije, in poziva vse prebivalstvo, da naj nemudoma sporoči oblastem, kjerkoli najde kak projekt. Privatnim trdkam je odvzeta pravica municijskega razstreljevanja.

Ker je šel čez mejo brez potnih listin, je bil 25 letni Evgen Vihintin na sodišču v Gorici obsojen in contumant na 6 mesecev zapora in 240 lir denarne kazni.

Renče ob Vipavi so se odlikovale v predvojni dobi v kulturnem udejstvovanju. Izborne so bile razne prireditve in posebno veljavo so imele dramatične predstave. Kadar so prišli ljubljanski igralci gostovat v Gorico, so vselej uprizorili kako igro v Renčah. Kulturni delavci iz Renče so danes razkropljeni po svetu. "Dopolavaro" prireja v Renčah italijanske burke in farse. Pomagajo tudi domačini. Pri zadnji prireditvi so sodelovali: Marija Mozetič, Srečko Kodrič, Zora Gorjan, Josip Štibrilj.

Zadnja vrsta slovenskih učiteljev in učiteljic na Gorickem je premeščena v stare italijanske pokrajine. To je posledica zborovanj, ki jih je imel z učitelji po vseh arediških fašističnih konzul Avenanti, ki je poročal vladi, da glede na položaj med drugorodci po znanih dogodkih morajo delovati po šolah edinole italijanski učitelji in učiteljice. Tako bo šola na Gorickem končno varna pred vsakim slovenskim vplivom. Avenanti je zabijaval učiteljem strogot v šoli in izven šole. Povsod se mora iz spoštovati italijanski zakon. Na zborovanju v Sempasu je izvajal šolski nadzornik Lojacono, da je med drugorodnimi učitelji mnogo takih, ki ne dajejo nikakršne poudara za pridobitev, marveč se ravnaajo točno po navodilih režima. O zadnjem premeščenju je rekel, da se ni izvršilo disciplinarno, ampak iz čisto drugih razlogov, katere drugorodni učitelji razumejo in upoštevajo.

Železnikarji izgubili dva milijona na mesiah

Cleveland, O. — "Locomotive Engineers' Journal" poroča, da so železnikarji v preteklem letu izgubili \$2.627,000 na mesiah, znižanje za deset odstotkov. Delničarji niso utrpeli izgub, ker so vseeno prejeli dividende iz nakopčenega prebitka.

Dalje Journal poroča, da je sto tisoč železnikarjev izgubilo delo v mesecu novembru in decembru, mesce pa so padle za 19.05%.

Novo odkritje in izumi

Brezlično letalo

Inženir Albert Murrill je v okolici New Yorka začuden množici predvajal enokrovnik, ki se je dvignil v zrak brez ljudi. Izumitelj je ostal na tleh in odtod vodil letalo, ki je brez hibno izvajalo kroge in zanke v poljubni višini. Če je oddal Murrill povelje "dol", se krila polgoma zložila, in letalo je brezhibno pristalo na določenem kraju. Novi izum bo mogočil rešitev marsikaterih in puščavi izgubljenih raziskovalcev, a istočasno zelo zanimivo ameriško vojno ministertvo.

Kirurgični nož na elektriko

V Ameriki je prišel zadnji čas v uporabo poseben kirurški nož na elektriko, ki ga zaradi njegovih izrednih kvalitit člani ameriškega medicinskega kolegija še posebej priporočajo zdravnikom. S tem instrumentom je namreč mogoče prodrati tudi do najobčutljivejših delov možganov, ne da bi se bilo bati izkravitve, kakor dolele.

Še posebne koristnosti si obetajo od novega instrumenta v nevrokirurgiji in pri drugih nevarnih obolenjih, zlasti pri motnjah v tvorjenem mozgu. Pri operacijah oteklinih tumorjev je bilo doslej potrebnih včasih do 70 sponk za spodnevovanje žil, bodo pri uporabi elektrinega noža lahko shujali rancocelni tumorji, kakor trdijo ameriški zdravniki.

Nove knjige

Naš rojak Louis Adamič, ki piše v angleščini, se je končno proslavil s prvimi in velikim literarnim delom, ki je dobilo viharne odmeve po vsej Ameriki. Njegova knjiga "Dynamite" (Dinamit) je izšla zelo ugodno ocenjena v listih in magazinih na splošno. Neki kritičar v New Yorku celo piše, da tako "komprehenzivna in dobro obdelana zgodovinska delavska knjiga v Združenih državah še ni bilo v angleščini jeziku. Profesor Elmer Barnes, znani znanstvenik in sociolog, priporoča Adamiča za učitelja na kolegiju. Tudi socialistični pisatelj Upton Sinclair mu čestita.

Adamičevo delo je ogromno. Pravi namu verjamemo, da je dve leti zbiral materiale. Knjiga šteje približno 500 strani in vsebinsko razdeljena na šest delov in 33 poglavij. Celovita slika, večinoma reproduciranih, oglepnih besedilo.

"Dynamite" je zgodovina nasilnih delavskih bojev v Združenih državah. Ni pa izčrpan. Avtor je dal še širši pregled in naštet glavne konflikte kot tipične zgledje. Prične "milimi začeti" pred malo več kot sto leti New Yorku, nato omemo iraške "Molly Magrera" v Pennsylvaniji — ki so pobijali bosonske delavske tekmece (svoje seje so začeli z močvirji, nato pa so hladnokrvno akleptali o umorih!) — velike izgrede v letu 1877, anarhične izbruhe v Chicagu, kjer je na Haymarket padla prva bomba v Ameriki, stavke v Homesteadu, Coxejevo armado brezposelnih in teke boje rudarjev na zapadu; opisuje Debauch "revolto" v Pullmanu, znani proces proti Haywoodu in tovarišema v Idaho, bombo afera bratov McNamara, rudarske bitke in razdeljevanje Ludlowa v Colorado, gibanje I. W. W. Moonerjevo afero, nasilstvo v Centraliji in v ključu s Saccom in Vanzettijem. — V zaključnem delu knjige opisuje Adamič nove forme nasilnih bojev — raketirstvo. Idealisti, ki nekoč metali bombe in sprožili revolver, so ginili in namesto teh so prihili poklicni ubijci: gangsteri, ki ubijajo človeka po naročilu za toliko in toliko, ne da bi ga sploh poznali in se ne brigajo, kdo je in zakaj ga je treba sprostiti s sveta. Adamič vidi voditelje delavskih unij v Chicagu, New Yorku in drugih velikih mestih v tesni zvezi z gangsteri in navaja dokaz za svoje trditve. Ta forma nasilja je uspešnejša; policija ji pride težko do živca.

Adamič je prepletel svoje delo s svojimi filozofskimi in psihološkimi opombami in izjavami, ki so seveda manj važna kot citirana zgodovinska dejstva. Pisatelj ne polaga dosti važnosti na delavsko politično akcijo v sedanji razmerah.

Ameriško delavstvo je še daleč od revolucije. Ta bi bila mogoča le v slučaju, ako bi Amerika v veliko vojno, v kateri bi bila poražena. Dobro pa je Adamič pogodil psihološki fotografiji ameriške delavske mase, ki se s briga za masne akcije niti ne za kake socialne ideale. Individualistična vera, da ima vsaka priložnost obogatitja, je še močna med delavci.

Avtor je v predgovoru knjige takole opredelil svoje stališče: "Jaz nisem aktiven revolucionar, ampak niti član kake delavske unije, simpatiziram pa z delavci; na drugi strani nimam navede, da bi izgovarjal besedo "kapitalizem" sikanjem."

Pisatelj simpatizira z delavci, ne pripada nobeni stranki ali uniji niti ne oglašuje svoje lastne remedure. To brezintereso Adamičevo stališče ugaja liberalnim kritikom, ki sovražijo propagando, ne vidijo pa dejstva, da je tudi takozvana srednja pot lahko — propaganda.

"Dynamite" je dobra knjiga za razširitev valce socialnih problemov in delavskega gibanja v Ameriki. — **I. M.**

(KONEC)

Nova odkritja in izumi

Brezlično letalo

Inženir Albert Murrill je v okolici New Yorka začuden množici predvajal enokrovnik, ki se je dvignil v zrak brez ljudi. Izumitelj je ostal na tleh in odtod vodil letalo, ki je brez hibno izvajalo kroge in zanke v poljubni višini. Če je oddal Murrill povelje "dol", se krila polgoma zložila, in letalo je brezhibno pristalo na določenem kraju. Novi izum bo mogočil rešitev marsikaterih in puščavi izgubljenih raziskovalcev, a istočasno zelo zanimivo ameriško vojno ministertvo.

Kirurgični nož na elektriko

V Ameriki je prišel zadnji čas v uporabo poseben kirurški nož na elektriko, ki ga zaradi njegovih izrednih kvalitit člani ameriškega medicinskega kolegija še posebej priporočajo zdravnikom. S tem instrumentom je namreč mogoče prodrati tudi do najobčutljivejših delov možganov, ne da bi se bilo bati izkravitve, kakor dolele.

Še posebne koristnosti si obetajo od novega instrumenta v nevrokirurgiji in pri drugih nevarnih obolenjih, zlasti pri motnjah v tvorjenem mozgu. Pri operacijah oteklinih tumorjev je bilo doslej potrebnih včasih do 70 sponk za spodnevovanje žil, bodo pri uporabi elektrinega noža lahko shujali rancocelni tumorji, kakor trdijo ameriški zdravniki.

Pobeljene mestne hiše

Stara navada je, da na spomlad počistijo vrtove, obrežejo drevesa in pobelijo hiše. Nova belina ali barva na stenah hiš je zelo dobra reč. Vsa stara nesnaga, umazanija in gniloba, ki se je šepirila par let, je lepo pokrita in zabrisana in pripravljena je nova podlaga za nabiranje nove nesnage.

Stara navada je tudi, da je periodično treba počistiti mestne hiše. To delo se navadno začne z velikim hrupom, ki ga delajo posebni ljudje, katerim pravijo reformarji. To je poseben poklic, od katerega se navadno dobro živi. Reformarji žive od gnilobe socialnega telesa. Kjer liše nepokopana trupla, tam se tudi zbirajo gavrani. Kjer je politična, ekonomska, kulturna in socialna gniloba, tam se zbirajo tudi socialni gavrani, ki žro mrhovino.

V New Yorku se nabira politična in druga mrhovina še lepo rasto let. Pa ni treba misliti, da je mrhovina samo v newyorškem mestu. Je tudi v Chicagu, Pittsburgu, Clevelandu in drugih mestih. Reformatorji so povsod — torej se ne manjka gnilobe nikjer. Toda v New Yorku so se baš zdaj — ko je spomlad — spomnili, da bi bilo dobro spet parafumirati Tammany Hall in pobeliti mestno hišo.

Tammany Hall v New Yorku je centralni kup politične mrhovine. Z drugimi besedami, je to osrednji urad trgovine z demokratičnimi političnimi službami, kontrakti za mestna dela, sinekure itd. Tam prodajajo župane, sodnike, komisarje in policajce korporacijam, ki prodajajo plin, elektriko, voznjo na uličnih, nadulčnih in podulčnih progah, kontrakte, zemljišče, šnopa, ljubezen itd. Tammany Hall je torej posredovalnica med magnatskimi kupci in političnimi prodajalci demokratske znamke. Mogočen zavod je to.

Od časa do časa pa v tem zavodu preveč smrdi. Korupcija, ki se nabira eno ali dve desetletji, je tako velika — kup gnijoče mrhovine je tako velik — da se širi smrad po vsej newyorški državi in celo čez mejo udarja. Ob takih prilikah se snidejo gospodje reformarji in slovesno sklenejo, da je treba malo odmetati in zakopati.

Kratkomalo vrši se preiskava. Rezultat je, da potocijo na vagone črnila in pomažejo na tone papirja, krik odmeva po vsej dežel, nekaj podgan ulove in pobeljejo, druge podgane prenejo na varno v luknje, business a kontrakti in sinekurni časno počiva in evangelistični reform imajo velik praznik. Tammany Hall je pobeljena od vrha do tal, mestna hiša dobi novo barvo na stebrih in stebričkih in reformarji se slovesno udejejo k mizi. Vse je spet all right — vse čisto — vse belo. Čez nekaj let pa spet pride nov krik in nova preiskava...

Sveti armadi reformarjev ni še nikdar prišlo na misel, da bi gniloba korupcije v New Yorku ali kjerkoli najbrž prenehala, če bi pod deli gnijoči sistem in pomagali zgraditi novega, ki bi bil zdrav. Ne, to jim ne sme priti na misel, bognejad! Kajti potem bi ne bilo periodičnih preiskav — in kako bi oni, reformarji, živeli, če bi ne bilo več mrhovine, gnilobe in greha na svetu?

V čikaškem mestnem svetu so sprejeli resolucijo tik pred občinsko volilno kampanjo, ki vsebuje veliko pomoč za preposelne delavce. Reforma prve vrste! Resolucija določa, da se pri javnih delih namodasti strojno delo z ročnim, kjer je to praktično. Ker pa ni nikjer praktično, je ostala resolucija na papirju! — Zakaj ne bi šli do konca in zaključili, da se odpravijo vsi stroji — tudi avti in vlaki, filmski teatri in nebotičniki in tovarne? In končno bi lahko sklenili, da odmarširamo vsi skupaj nazaj h grobu našega starega starega starega očeta in — zlezemo vanj!

Francoski vodja Briand priporoča evropsko ekonomsko unijo in Liga narodov ima posebno komisijo za to stvar. Zda pa sta Nemčija in Avstrija poslunili Brianda in prvi sklenili carinsko unijo — in velik ogenj je v strehi Francije. Ali Evropa ve, kaj pravzaprav hoče?

Filozofija starega Šojca:

Spomin me je zapuščal in v visoko šolo nisem hodil. Kljub temu še nisem porabil, da je živel neki John Stuart Mill, ki je zapisal sledeče stališne in pregledne besede: "Bolje je biti nezadovoljen človek kot pa zadovoljen prašič."

Vesti iz Jugoslavije

(Poročevalski biro Prosvete v Jugoslaviji.)

VEŠNJA KATASTROFA V MAKEDONIJI

V vsaj potresni okolici je bilo mnogo vasi porušeno. — Kinopredstave imajo posej, iz katerega se potegnili prof. — Od potresni sunki?

Ljubljana, 11. marca 1931.

Velik potresnega sunka v Makedoniji je brkone hujši kakor se je glasila prva poročila. Mas. Inozemski listi beležijo, da na vsem potresnem ozemlju je bilo ubitih več sto oseb in da je mnogo več ranjenih in poškodovanih. Porušenih je več tisoč hiš. Še torej ogromna.

Vsa škoda v južni Srbiji še presenja in so bile šele ocenjene ocenjevalne komisije v predelu kraja, da presenja. V vseh ogroženih vaseh država kmetje še vedno ne dajejo prave pomoči. Ker se boje novih sunkov, ki se v slabotni moči še vedno ponavljajo. Za prehrano države skrbi vojaške pešake, ki delijo med prebivalce. Prav tako so vojaške oddelke razdelile med vojaške šotore. Pravi prebiva kakih 990 ljudi v prostem. Vrniti v hiše se še upajo. Iz Skoplja pošiljajo v kraje živila, da rešujejo ljudsko lakoto.

Gotovo je, da je bilo v južni Srbiji ubitih pri potresu krog oseb in da jih je več sto težko lahko ranjenih. Ban vardarske banovine s sedem v Skoplju je prejel od drugih izozemskih kino-društva, da smejo njihovi operaterji posneti slike krajev, ki so prizadeti od potresa. Ban je priložni ugodil.

Dovolilo se je tudi vsem vojakom, ki so doma iz poškodovane okolice, da se lahko brez plačila odpravijo na dopust do kraja, kjer jih bodo tudi rabili pri obnovi.

Mnoge tuje vlade so izrazile svojo sožalje glede nesreče.

DROBNE VESTI

Rusije prepovedano. — Minister financ je prepovedal uvažanje teh-le predmetov iz Sovjetske Rusije: mizarški klej, amoniakova soda, natrijev in kalijev hidrat in kaborit. Teh predmetov, produktov kemične industrije Sovjetske Rusije, se torej v Jugoslavijo uvažati ne sme. Ceterim produktom so namreč zahtevane posebne dovoljenja.

Zeni iztaknil oko. — V Radenci pri Zidanem mostu živi 49-letni marja Rižnarjeva s svojim šestletnim možem. Mož se je vrnil s delovne vinjen domov ter se zapiratil z ženo. Pretepal jo je tako suval, da je žena omedlela. Zvestavestni je mož z nožem iztaknil oko. Ženo so prepeljali v ljubljansko bolnico, moža pa so aretirali.

V Celju je umrl komaj 42-letni židovski upravitelj iz Radeč Vladimir Požar, ki je bil v svojem obnem kraju zelo priljubljen. Pojavil je vdovo in pet majhnih otrok.

Samomor v Krškem. — V Mostu se je mudil 30-letni sin nekdanjega posestnika Hladeta namreč posestnika Hladeta namreč pri kvartanju. Bil je tako obupan, da se je v kopalnici napil žganja. Nato je odšel nekaj časa po savskem namreč, stopil za poslopje orošništvu, postaje ter izpil tamkaj 250 gramov izola. Seveda se je takoj vrnil na tla. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu skušali izprati želodec, a je pri tem umrl.

Zatrin v cerkvi. — V vasi Tomševci v okolici Podgorice (Crna Gora) se je dogodilo v cerkvi deščevje, radi katerega bi bilo pač potrebno posvetiti cerkev. 28-letni posestnik Vidaković je imel delj časa razmerje z nekim židovskim, s katerim je imel tudi deklico. Toda Vidaković ni maral za otroke za svoje. Ko deklica ni aretala v nedeljo v pravoslavni cerkvi, je deklica Vasiljka bila z denžnikom napadla Vidakovića, ta pa je potegnil revolver in ustrelil v dekleta. Nevarno je bilo, da jo prepeljali v bolnico, kjer jo je prepeljali v bolnico. Ustreljeni pevski zbor, ki govoril v južnih krajih, je povsod

zelo lepo uspel. Koncertiral je v Novem Sadu, Bački Palanki, Vučkovarju, in zdaj je dospel v Slavonki Brod. Povsod je zbor nastopil pred polno dvorano in povsod so našli pevec navdušeno odobravanje publike. Obsuli so jih s cvrtjem. Še poprej se nastopili v Zagrebu in Beogradu, iz Broda pa so odpotovali v Osijek.

Volka sredi kočevske vasi. — Kočevska okolica je polna gostih in akorda neobljudenih in nepreiskanih gozdov, kjer je polno divjadi in sicer ponižnih živalic in zveri. Tamkaj se pasejo črede divjih prešičev, tamkaj medvedji poletni mandragorja polja, pozimi pa vačkani bližnjih vasi niso varni pred volkovi, ki kaj pogosto kar v akupini pišanejo iz gozda ter jo mahnejo v vasa na plenitev. Pretekli četrtlet sta dva volka prignala srnjaka prav v vasa Smuke zgodaj zjutraj. Zahotelo se je volkovoma tople krvi srnjakove, pa sta ga preganjala. Srnjak se je zatekel v vasa, tekel krog neke kašče, volkova za njim, dokler ga nista popadla in umorila. Ko so zjutraj solarji v skupini šli v šolo, sta volkova izgubila iz vasi. Solarji so našli ob kašči še topliga srnjaka, ki je imel pregrizan vrat in hrbet. Krog kašče se je poznala sled beganja splašenega srnjaka.

Redukcija v svintnem rudniku v Zarjavu in Mežici na Korškem. V mežiški dolini je industrija svinca, in radi svinčne krize so odpustili v tamkajšnjih tovarnah oz. rudnikih že mnogo delegatov. Prejšnji teden pa so spet odpustili 27 delavcev. Pomlad prihaja in s pomladjo bo baje odpustitvenih še več rudarjev v dolini.

Premijera poljske drame. — Ljubljansko dramsko gledališče je sinoči, 11. marca, uprizorilo prvo dramo poljske pisateljice Zofije Nalkovske "Dom osamelih žena", v kateri nastopajo same ženske, vdove in ločenke, ki živijo v enem in istem domu babice. Dramo je zvečerala Marija Vera s precejšnjim trudom, vendar stvar ni ogradila. O drami napišemo v prihodnjem gledališkem pišmu kaj več.

Pred nevarnostjo poplav. Zadnje vreme je res muhasto in obnem nevarno. Pred tednom je bilo lepo, skoroda pomladansko vreme, potem se je čez noč izpremenilo v sneg, ki je znova pokril vso pokrajino. Potem je prenehalo snežiti in je deževalo. Sneg se je v toplem zraku in dežju naglo topil in so vsi potoki narasčali. Včeraj se je izpremenil dež v nekako zmes dežja in tako zvane babje jeze, dokler ni so ledene kaplje pobelile spet vse ceste in polja. Potem je spet deževalo in ponoči smrznilo, danes zjutraj pa je zasijalo solnce z jasnejo neba.

Vse te mnoge padavine, sneg in nagla toplota v zraku — vse to je povzročilo, da so potoki in reke narasčale in še narasčajo. Iz vseh krajev poročajo o naglem narasčanju potokov in rek, opazovalnice ob Savi v Sloveniji in Zagrebu javljajo, da je Sava višje kot normalno in da ponekod že prestopa bregove.

Medvodah je bil še včeraj most v taki nevarnosti, da so morali ga zapreti za promet. Sora je dosegla že včeraj višino 3 in pol metra nad normalno. Okrog Medvoda je mnogo hiš v vodi in voda preti izpodjedati tudi železniško progo.

Hudourniki v kaniški okolici so tako naglo narasli, da se je voda razlila iz strug. Bistrica in Nevjica nosita s sabo dračje in les ter pretita napraviti mnogo škoda.

Savinja je narasla 2.60 m nad normalno, Sava je pri Brežicah 2 metra nad normalno. V Celju je včeraj zjutraj upravljilo z neba, obnem pa je razazjal hud vihar, ki je trgjal opako s streh. Kesneje se je začel vsipavati z neba sneg, ki je pobelil nanaglomna vse mesto. Savinja je ponekod že prestopila bregove in je ogradila kapucinški most.

Iz Srema javljajo, da je Sava že 6 metrov nad normalno, da je na mnogih mestih prestopila bregove ter se na kilometre daleč razlila po poljih in njivah. Na Gorenjskem so se pojavili mnogi snežni planovi na strmih

pobožjih. Z Možakuja drvijo v dolino stalno plazovi, ki nosijo s seboj kamenje in pesek. Pri Bohinjaki Beli pa je zdrsel na železniško progo velik plaz, visok 5 m in dolg do 20 m. Delavci so progo očistili.

Umri ded, ki ima 119 potomcev. — Eden najstarejših Slovencev je umrl te dni. Pri sv. Stefanu nad Dolom pri Hrastniku je umrl v torek 10. t. m. 94-letni Jakob Draksler, po domače Čredčan. Imal je mnogo otrok, vnukov in celo enega pravnuka, tako da je zapustil ob svoji smrti 119 potomcev. Bil je še do zadnjega časa delaven in prepeval je še pred mesecem razne pesmi. Redka starost in svežost.

Protiv mornice Laknerja in tovarišom se zbira na sodnijski množici gradiva. Po umoru župnika v Mengšu in aretaciji mornice Laknerja so začele v vseh straneh prihajati poročila o vdomih in tatvinah, ki jih je bil izvršil Lakner s tovariši. Pri tem je videti, da so najrajši obiskovali farove, na katere so imeli posebno piko. Povsod so hoteli župnišča oropati in v večini primerov so jih prepodili. Več vdomov v privatne krog se so izvršili z "uspehom". Ker pa so vsi pajduši mladoletni, bo razprava brkone tajna in ne bodo mogli razodvedneji prisostvovati procesu.

Greenlandska ekspedicija

Pred letom dni je odrinila na Greenland odprava graškega univerzitetnega prof. Wegenerja. Preračunana je bila na poldrugo leto, torej do letošnje jeseni. Lani v začetku oktobra pa je dospela vest, da je zalotil odpravo na poti v osrčje Greenlanda velik snežni vihar in da so domači spremljevalci zapustili prof. Wegenerja, ki je ostal sam s tovarišem dr. Loewejem in enim Greenlandcem. Že nad pet mesecev ni o njih nobenih vestih, in to je, kar navdaja svet s skrbo za njih usodo.

Wegenerjeva ekspedicija se je takoj po prihodu na Greenland razdelila na tri oddelke. Prvi je postavljal vremensko opazovalnico na vzhodni, drugi na zapadni obali, tretji pa se je hotel pod osnebnim vodstvom prof. Wegenerja ustanoviti med obema kakih 300 do 400 km od nabrežja, v višini 3000 m nad morjem.

Wegener se je odpravil na pot s motornimi sanmi, psi in konjičkji. Odšel je 23. septembra. Skupina je štela 15 mož, med njimi 18 Eskimov. Nazadnje je ostal Wegener z Loewejem in

štirim Eskimi, od katerih je vztrajal samo eden.

Od tega časa so izostala Wegenerjeva poročila. V znanstvenih krogih se je ponovno načelo vprašanje, kaj bi kazalo storiti. Slišal so se različni glasovi. Nekateri so menili, da bi bilo dobro poslati Wegenerju pomoč. Toda sorodniki, med njimi tudi brat raziskovalca, so se izjavili proti temu, češ, da je odprava dobro pripravljena in premisljena.

Zdaj se je oglašil inženir Kurt Schif, ki so mu bile podrejene motorne sani v Wegenerjevi odpravi. Schif sodi, da so se sani s propelerji obnesle nad vsako pričakovanje. Napravile so v dobrih dveh tednih 1200 km pota in so prepeljale 1400 kg živil v 200 km oddaljena skladišča. Premikanje se je vršilo urno, za arktične razmere naravnost hitro, namreč 35 do 70 km na uro. Prekosile so dvojno delo treh pasjih vpreg.

Pri povratku s motornimi sanmi je zalotil Schif snežni vihar, ki je prekršil tudi Wegenerju načrte. Schif je moral prebiti štiri dni v majhnem šotoru s tremi drugimi spremljevalci. Bil je brez živeča in brez petroleja ter so morali čakati, da je vihar pojenjal. Prof. Wegener

je po izboljšanju vremena krenil proti vahodu. Z njim sta ostala samo dr. Loewe in Greenlandec Rasmus. Wegener je računal s morebitnimi zaprekami, ki bi utegnile nastopiti turi pri nakladanju živeča. Schif upa, da je neustrašeni profesor na podlagi svojih bogatih izkušenj na greenlandskem ledu uspešno dosegel postavljeni cilj.

Danski polarni raziskovalec Peter Freuchen je imel zadnje dni predavanja, v katerem se je dotaknil tudi Wegenerjeve ekspedicije. Naglašal je, da je odprava vzorno opremljena in da se bo o njej kmalu čulo kaj več. Govoricam, da je ekspedicija uničena, ne verjame. Cim nastopi milejše vreme, poleti letalec Gronau Wegenerju na pomoč. Če ne prej, se bodo gotovo takrat silale zanesljive novice.

Čevljarški delavci zagrozili s stavko

Brockton, Mass.—Endicott Shoe Co. je naznanila, da bo znižala mezde za deset odstotkov, organizirani čevljarški delavci pa so zagrozili s stavko. Kompanija pravi, da je redukcija med potrebna, da more konkurirati s tovarnarji v drugih državah.

RAZNE VESTI

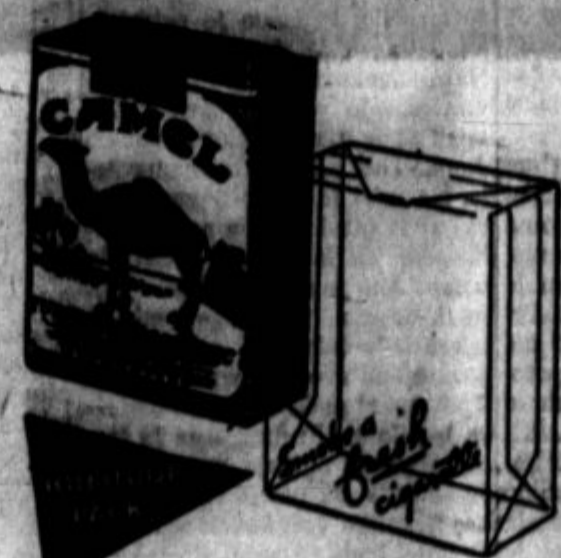
Komisija bo zaprta prenočišča Chicago. — Naznanilo, da bo gubernerska komisija za pobljanje bresposelnosti zaprta več prenočišč za bresposelne, je nastopila na proteste. Komisija je mnenja, da je sedaj, ko je nastopila spomlad, vzdrževanje prenočišč nepotrebno.

Čikaški svet za bresposelne sklenil shode, na katerih protestira proti nameri komisije. Pravi, da je sedaj prav toliko bresposelnih, ki ne morejo dobiti dela kot ob pričetku zime, kar dokazujejo tudi številke, ki jih je objavila komisija. Denar iz petmilijonskega sklada, ki ga je shranila komisija, se je porabil za vzdrževanje prenočišč za bresposelne.

Samomor bresposelnega delavca Pittsburgh, Pa.—Clarence Park, 32 let star delavec in oče štiri otrok, je v obupu, ker je bil več mesecev brez dela in je moral njegova družina živeti v pomanjkanju, skočil pod tovorni vlak, ki ga je razmesaril.

Alli ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Kaj NOVI vlago-ohranjevalni omot HUMIDOR PACK pomenja za kadilce Camel cigaret

PRIRAVNAJTE paket Camels s katero-bodi drugo cigareto in opazite razliko v načinu omojanja.

Videli boste, da so Camels popolnoma zaviti v zunanji prozorni omot cellophane papira, akosi katerega vlaga ne prodira in ki nikjer ne vpušča zraka.

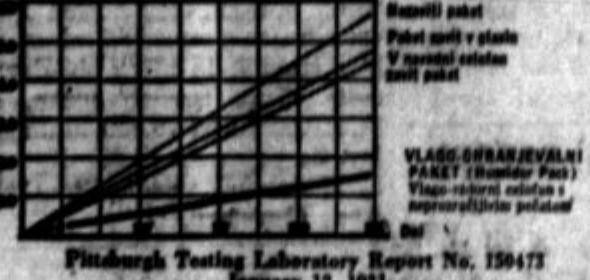
Te sunanje lupino nazivljamo "Humidor Pack." Različen je od navadnega cellophane omota in, dasi je tenek kot jajšča lupina, pomenja mnogo, kar se tiče uživanja cigaret.

Pomenja, na primer, da je izhlapevanje zaprečeno in da Salt Lake City more sedaj imeti ravno tako dobre Camel cigarete kot Winston-Salem.

Camels so sicer napravljene od zmesi najizbranjčjega turškega in najblajšjega ameriškega tobaka, ali, da utegne človek dočeti uživati to dobroto, je največje važnosti, da prihajajo te cigarete k vam s svojo naravno vlago še nedotaknjeno.

Vlago-ohranjevalni omot (Humidor Pack)

TABELA O IZGUBI VLAGE CIGARET TEKOM 25 DNI (Povprečno 50 paketov)

Pittsburgh Testing Laboratory Report No. 159473 January 12, 1931

Zgorajnja tabela pikturirana pakujevališča vidno pokaže, da je Camels vlago-ohranjevalni omot (Humidor Pack) vam daje cigarete v prozornem stanju.

to zagotavlja. Preprečuje osuševanje finega tobaka Camel cigaret in vsako zgubo njegovega ugodnega okusa.

Razun nižje vrste tobaka je dvoje v cigareti, kar utegne kvariti užitek kadilca:

Drobci skalečega prahu, ako ostane v tobaku vsled nepravilnega čiščenja, zbadajo in dražijo nezne mrežne v grlu.

Suh tobak, ki je izgubil svojo naravno vlago vsled ogrevanja ali izhlapevanja, oddaja vroč dim, ki pali grlo ob vsakem vdihovanju.

Mi tukaj v Winston-Salem smo ukrenili vse potrebno, da se to dvoje ne zgodi.

Posebna vakuum-čiščilnica odpravlja ves prah in sedaj novi vlago-ohranjevalni omot (Humidor Pack) preprečuje osuševanje.

Prepričajte se sami o razliki

Je jako lahko ugotoviti razliko med Camels z vlago-ohranjevalnim omotom (Humidor Pack) in drugimi navadnimi suhimi cigaretami.

Najprej žutite razliko, ko valite cigarete med svojimi prsti. Camels so polni in upogljivi. Suha cigareta pa raspada pod pritiskom in tobak od nje upada.

Ako držite cigareto pri ušesu in jo valite s prsti, utegneta sarec slišati razliko.

Pravi poskus je seveda, ako jo kadite. In v tem se ravno izkazuje, kak blagoslov je novi vlago-ohranjevalni omot (Humidor Pack) za kadilca.

Ko vdihate sveč, blago-dišč dim iz Camel cigarete, dohivate vso blagost in šarolnost finih tobačnih sort, iz katerih je napravljena.

Ko pa vdihate vroč dim iz osušene cigarete, pasite, kako je v primeri neukusna in slankasta in kako reska za vaše grlo.

Ako ste reden kadilec Camel cigaret, ste že opazili, kaj pomenja pravilno stanje cigaret.

Ako pa niste še poskusili Camels v novem vlago-ohranjevalnem omotu (Humidor Pack), dočakate nov doživljanje s gospo Nikotino.

Preokrenite svojo udanost le za en dan, potem povrnite se jutri k svoji stari ljubezni, ako se vam bo sploh ljubilo.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY Winston-Salem, N. C.

* Kadite SVEŽO cigareto!

Jose Diaz-Fernandez:

Trdnjava v pesku

Brez upanja na zameno smo zivotarili ze polnih pet mesecev v trdnjavi sredi peska. Posadka pred nami je morala prebiti v tej sluzbi podrguro leto. Se danes vidim moze pred seboj: imeli so la-se, dolge kakor kodelja, brade so jim sršale na vse strani kakor i-ekre prasketajočega ognja, oble-ke so se jim cefrale. Pogledovali so nas jezno. Oh da, naši obrazi so bili čisti, z lic nam je sijala ži-dana volja. Ko mi je narednik iz-ročal službo, je zaničljivo rekel:

"Želim ti vse srečo tukaj, to-variš! Malce pusto je človeku, ki pride iz garnitaje. Za živega člo-veka komaj za spoznanje boljše, kakor če bi ležal v rakvi."

Prisel sem iz Tetuana, kjer je igrala erotika znatnejšo vlogo od vojne. V meni so se odmevale be-sede ljubezni, ki so bile prišle iz ust treh plemen. Kar nas je bilo od 78. pehotne čete, smo bili ko-likortoliko ohranjeni od naporov vojnega pohoda. Nismo se mogli ponášati z nobenim drugim ju-náštvom kakor s tem, da smo ple-zali po balkonih zaljubljenih ži-dinaj ali pa vohunili pred ograje-nimi okni v arabski četrti. Tam smo pod večer poslušali mavri-ke žene.

Zato sem bil tisti dan, ko sem zvedel, da odrine naš oddelek z dvajset možmi v trdnjavo sredi peska, vesel. Zdelo se mi je, da bomo v Beni Arosu končno le spoznali, kaj se pravi vojna in so-vražnik. Bil sem, da po pravici povem, do grla sit veseljaških prireditev, večerov andaluških pesmi s spremljevanjem kitare, ogrinjal in manjših pajčolanov.

Razkazovanje praporščakov, ki so se pri vsaki najmanjši priliki šopirili s svojimi svetinjami na prsni, mi je presedalo. Tako je narednik z besedami, ko mi je vohil srečo, prvi nalil vode v mo-je vino.

"Veš kaj", sem dejal prijate-lju, desetniku Nunezu, "kaj bi se ball! Meni je vse eno, če ostane-mo tu šest mesecev ali dve leti. Da ti odkrito povem, rad bi že enkrat povohal smodnik."

Čez nekaj tednov se je bil po-ložaj že izpremenil. Vojaki so le-žali na trdih deskah in ubijali čas z igranjem kart. Zaradi spo-dobnosti se jim nisem hotel pri-družiti takoj v začetku, a nazad-nje sem se vdal tudi jaz. Dnevi so se vlekli kakor procesija tež-ko obloženih dromedarjev. Saj je bilo tudi igranje na karte ko-maj izhod za silo. Postajali smo vsak dan bolj topi in leni. Vojaki se niso med seboj ne dražili ne izivali, tako jim je bilo pu-sto in dolgočasno. Redko se je zgodilo, da se je kateri zasmeljal. Tisti, ki so stražili, so postajali čedalje negibnejši. Saj veste, kako je z mladim moškim, ki ži-vi mesec in mesec na par kva-dratnih metrih prostora in je nave-zan na trdnjavo. Kadar je pri-spela dovozna kolona, sem mor-al stopiti naprej in vzeti vrečo s počto v začetku, tako so planili po pismih in časnikih. In ko sem razdeljeval pošiljke, so prežali nanje kakor gladni volkovi.

Skoro neopazno smo tako dobi-vali vedno daljše grive na glavi. Tavalali smo okrog kakor brez življenja, nalik igračam, ki jih giblje neviden mehanizem. Sovraž-nik ni bil spodaj v kabilski vasi, ki je stala kakor zelen klopič med dvema pustima gričema. Hodil je po pratih med nami, da smo ga komaj zaznavali.

Nekega večera je počila puška. Pozdravili smo strel z veseljem kakor pozdravi obupanec odrē-nje. Mrzlično smo pričakovali napada, ki bi nas bil nekoliko razmajal v našem že kar nezno-nem čakanju. Zarel sem, ko sem dobil priliko, da dam nekaj uka-zov in povelj za spopad. Toda A-rabci so napravljali vtis, da jim je ljubše, če mučijo naše živce še naprej s čakanjem. In enolič-nost se je spet nategnila. Dve ur-i smo čakali napada, potem nas je minila potrpečljivost. Bešen sem dal povelje, naj posadka iz-streli salvo.

Bilo je podoba, kakor da hoče-mo raniti temno telo mirne ma-roške noči...

Razen dovodne kolone je pri-hajala v trdnjavo še neka mlada Arabka. Prinašala je smokove jajca in piščance. Bila je zelo mr-šava, a kaj urnih nog. Imenovali so ja Aixa. Lepa ni, bila. Sa-mo njena usta so bila podobna

velikemu, sočnemu sadu, ki bi človek najraje ugriznil vanj. E-dino, kar jo je dilo!

Vselej kadar je prišla, se je zgrnil roj vokalov okrog nje, o-na pa je hreščala in ponujala blago na prodaj. Za vsako reč je povedala ceno in pristavila besedo "sovražnik", kakor rečeno pri-nas "prijatelj". Moral sem čisto poseči vmes, da niso vojaki pre-več silili vanjo. Jemala je iz sla-me smokve, jajca in piščance, jih ponujala, komur je bilo do-njih ter spravila denar. Opa-zil sem, da me je večkrat s to-gim pogledom opazovala. Ne vem, če sem videl prav, a zdelo se mi je, da je bilo v njenih o-čeh nekaj skrivnostnega, nekaj taknega, kar najdesh samo že v očeh plazilcev. Nekoč sem čisto slučajno prišel v dotik z njeno roko. Ta dotik je tako razburil moje živce, da sem ji mahoma o-birnil hrbet in jo napodil iz trdnjave, da me ne bi premagala iz-kušnjava.

Drugi večer, ko smo bili že za-priji žično pregrajo, je straža ja-vila, da je Arabka spet zunaj in bi rada govorila z menoj. Deset-nik Nunez me je svaril, naj ji nikar ne dovolim vstopiti. Reke-j: "Ne zaupaj ji, hodi previd-den."

Jaz pa sem odvrnil, da najbrže potrebuje denarja. Stopil sem na-prej. Tam zunaj je stala Aixa in vabila s smehom in privzdigne-no košarico:

"Smokve... Kupi, sovražnik."

Odvrnil sem ji:

"Ob tej uri ne kupujemo nič-e-šar."

Obličje se ji je nenadoma zmračilo. To me je tako presuni-lo, da sem se trenutoma omeh-čal. Prešnila me je divja želja. Njen obraz je žarel in posiljavajo-či se svetlobi pojemajočega dne-va in se potapljal v prve sence mraka. Velel sem odpreti in re-ke: "Nu, da vidimo, kaj prina-šat."

Aixa je pri teh besedah kri-čnila — ne vem zakaj, od veselja ali od česa drugega. Kar se je zgodilo pozneje, je nemogoče o-pisati s kratkimi besedami. Sa-mo to vem, da je straža zavpila: "Narednik, Arabci gredo!"

Pograbil sem Aixo, jo vrغل na-tila in tudi sam legel. Ze je prile-tega kroglja. Jel sem polagoma lezti proti vzhodu in ves čas vie-kel Aixo za seboj. Držal sem je kakor z železnimi kleščami. Pri- vratih je prifrčala krogla, ki me je zadela. Tovariši so naju pote-gnili skozi vrata — tisti mah se bili Arabci še pri žični oviri. Sti-ri ure je trajala borba na življe-nje in smrt. Spopad je bil silno srdit in Aixa je ves ta čas ležala zvezana v kotu. Opolnoči se je zazdelo, da je sovražniku, ki je očitno računal s presenečenjem lelo pohajati strelivo. Njegovih petdeset mož se je umaknilo. Náštel smo pri nas štiri mrtve in prav toliko ranjenih. Naše moči so bile že opešale.

Na Aixo ni nihče več mislil. Nažgal sem svečo iz voska in ji pri brleči svetlobi pogledal v mr-zle, mirne oči. Čisto ravnodušne je zrla vame. Okoli usten ji ni- nič več krožil nasmeh, ki nas je bil stal toliko žrtev. Tako mi je bilo, da bi jo bil najraje pri prič-či zadavil. Vendar sem se kroti-l in poklical vojake ter jim rekel: "Nihče se je ne sme dotakniti. Smatrajte jo za jetnico in rav-najte z njo kot s tako."

Drugi dan smo javili napad glavnemu stanu. Desetniku Nu-nezu pa sem rekel:

"Ti, o vsej priliki imaj vro-čino." Potipal je in rekel: "Ne-kaj več ko 39 stopinj."

"In kaj bo z Arabko?" je vpra-šal dalje.

"Dela se, kakor da je popolno-ma nedolžna. Kaj naj storimo z njo? Prav za prav bi jo morali ustreliti, če glede na žrtve, ki jih je zahtevalo njeno izdajstvo."

SLOVENSKA NARODNA POD-PORNA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za koristi, ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propa-gando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih pod-pornih organizacij. Vsaka or-ganizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Vojaki niso vso noč govorili o ni-čem drugem kakor o tem.

"Privedi jo sem."

Pripeljali so jo z zvezanimi rokami. Bila je čisto ravnodušna. Zopet me je naskočila besnost in malo je manjkalo, da ji nisem vrغل svežnja časopisov v obraz. Tedaj sem se spet domislil prejšnjega večera. Moja vest se je zopet omehčala. Imel sem ob-čutek, kakor da je padel oster in težak kamen na drobno in tenko šipo — in steklo se je zdrobilo.

"Kakšno korist bomo imeli od tega, če jo ustrelimo?" sem vpra-šal desetnika.

"Poplačana bo za svoje izdaj-stvo, ustanovila bomo svaričen z-gled, ki bo držal na večne ča-se."

"In potem? ... Saj njeno živ-ljenje vobče ne zadošča za štiri mrtvice, ki smo jih imeli snoči pri spopadu."

Dolgo sva se pripravala o stva-ri.

"Če jo hočeš izpustiti, boš sam trpel posledice."

"Tukaj imam povelje. Prosim-te, razveži jo."

Desetnik Nunez je prebledel. Odvezal je vrvi na Aixinih ro-kah. Z veliko muko sem se vzdig-nil, jo prijel za roko in jo pos-lal ven z besedami:

"Glej, da čim prej izgineš!"

Vojaki, ki so se bili zbrali v moji bližini, so godrnjali.

"Kdo mrmra, kdo se upira mo-jemu ukazuj?" sem se vprašal.

"Kdo je vaš poveljnik?"

Vsi so umolknil. Pahnili sem Aixo skozi vrata. Obrnila se je nazaj in me še enkrat mrzlo o-gledala. Potem je palagoma od-šla. Stopala je počasi in se ni ni-ti enkrat obrnila proti trdnjavi v pesku.

Legel sem na slamnico. Rana me je skelela. Vročina je naraščala, dokler nisem postal nezave-sten.

Peter Volkač: ZADNJA POT

Utrujena je prišla perica Ana domov. Veliko culo perila, ki jo je prinesla iz mesta na glavi, je vrgla v kot in oddahnila se je z globokim vzdihom. Zunaj se je že mrzilo. Prizgala je petrolej-ke. Izba se je zbudila iz teme. Nato je zakurila pečico in prista-vila posodo vode za čaj. Težke misli so je spremljale vse pot do doma. Tudi zdaj je niso zapusti-le. Na mizi je ležalo pismo. Vče-raj ji je pisal sin, da se mu sla-bo godi, da je pogosto lačen in bolan. Ano je skrbelo. Sedla je k mizi, odprla predal in vzela iz njega belo šatljavo, kjer je imela spravljene svoje važne stvari. Tudi nekaj prihranjenega denar-ja je bilo med njimi. Ana je šte-la, računala, ugibala, nazadnje se je odločila, da pošlje sinu ta me-sec nekoliko več, kakor navadno. Dolgovi bodo že počakali, tako si je mislila dobra mati Ana, ko je očistila denar svojemu sinu, ki je študiral v velikem mestu da-leč od doma.

V beli šatljavi je zagledala tu-di sliko svojega Franca. Rada ga je imela, ko je moral v voj-no. Ni ga bilo več nazaj. Za spo-min ji je zapustil sina — niti po-ročiti se nista utegnila. Tako je gledala Ana pred seboj vso svo-jo zgodovino. Samo delo in skrbi so jo prepletale, le malo je bilo vmes veselih trenutkov. Edina tolažba ji je bil sin.

Dolgo je sedela pri mizi in si podpirala glavo z rokami. Ne-premieno je zrla v sinovo pismo. "Kaj je z njim? Kako živi?" se je vrela v posodi za čaj, ogenj je

NAROČNIKI, POZOR!

Znamenje (Feb. 28, 1931) pome-ni, da vam je naročina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prej-mete, je mogoče vstavljen, ker ali bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen vni-šnji napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta za \$3.00. Člani SNPJ do-plajajo \$4.50 za leto, za pol leta \$2.25. Za mesto Chicago in Cicero za leto \$7.50, pol leta \$3.75, za člana \$6.25. Za Evropo stane za pol leta \$4.50, za vse leto pa \$9.00.

Tednik stane za Evropo \$1.75. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Mladinski List stane za celo leto \$1.50.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov: Upravištvno "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave., Chicago

prasketal v plačici in svetli pla-meni so švigali skozi železna vrata v izbo. — Ana je mirno sedela in mislila.

Na lesene stopnice so udarili trdi koraki. Počasi so se vzpen-jali vedno višje in višje. Z veli-ko težavo je sledil udarec udar-cu, kakor onemogel led ptiča so odmevali po temni veži.

Ana se je prestrašila. Slišala je mučno sopljenje in dolge pri-tajane vzdihne, ki so se oglašali za vrati. Vsa zablédela od strahu je prisluhnila. — Zunaj so dr-seli človeški koraki. — Naenkrat je zagrmelo po lesenem podu, za vrati se je zgrudil človek. Ana je kričnila. Planila je k vratom in jih odprla. Zelenkasta svetlo-ba se je razila čez človeka, ki je ležal na hodniku in glasno di-hal.

"Moj sin! Moj sin!" je zakri-čala Ana in se sklonila nad mla-še spraševala v mislih. — Voda demčala. Valko! Moj Valko! je od-mevalo po temnem hodniku in dvoje mladih oči se je zagledalo v materin trpeči obraz. — Prišel sem domov, da umrem pri tebi, mati! Tako so govorile bolne oči, ustnice so molčale.

Ana mu je pomagala v poste-ljo. Skuhala mu je čaja, odreza-la kos kruha in mu zvesto pos-tregla.

Kmslu je prišel k zavesti in pogovarjala sta se z materjo dol-go v noč. Kačljal in hropel je pri vsaki besedi, ki jo je izgovoril.

"Valko, povej mi, kako si živel v daljnem mestu?" ga je vpraša-la Ana in sin ji je začel razlaga-ti o svoji trnjevi poti:

"Ko sem prišel v neznan me-sto, mi je bilo vse tuje in nepri-jazno. Preskrbel sem si podate-šno sobico za denar, ki si mi ga ti pošiljala. Za hrano sem si moral zaslužiti sam. Najprej sem učil druge študente, nato sem pa do-bil službo v neki knjigarni. Raz-prodajal sem knjige. Zaslužek je bil premajhen. Velikokrat sem stradal in zeblo me je v mrzli so-bi. Zbolel sem in izgubil službo. V tistih težkih dneh mi je pomagal prijatelj, ki je sam revež in bolehen. Prišel je k meni in mi pravil o svetu. Pripovedoval mi je, kako razpisno žive nekateri študenti. Vsaki večer so na za-bavah, prirejajo ples, popivajo in mečejo denar od sebe. Mi pa stradamo in se ubijamo. Krejil je pesti, od sovraštva se mu je na-gubalo čelo in udaril je s pestjo po mizi. Razumel sem ga. Tudi v meni je zavrela kri. Skočiti sem hotel iz postelje in zbežati na ulico. Napovedal sem bo hu-dobiji in nesramnosti, a bil sem prešlab, nisem mogel vstati. Te-da sem se zmisllil nate mati in sem ti pisal. Odšel sem na pot k tebi, izmučen in strt od življen-ja."

IZREDNA PRILIKA

V Višnji gori na Dolenjakem je na prodaj lepa enonadstrop-na hiša. Spodaj brivski salon, soba, kuhinja in shramba. Zgo-raj dve sobi, kuhinja in shram-ba. Električna napeljava. Dve veliki obokani kleti. Pred hišo vrt ograjen z mrežo; 5 minut od hiše travnik in njiva ob glavni cesti. Cena izredno nizka, le \$1,250.00 ali pa 70,000.00 dinar-jev. Za pojasnila se obrnite na L. Medveshek, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

Počasi je govoril, sapa mu je šillila iz grla in mati ga je mirno poslušala. Spoznala je njegovo trpljenje in obenem bol nečutih mladih ljudi, ki so šli v življen-je iskat sreče.

Valko je zaprl oči. Kakor sen-se mu je zdela vsa dolga pot do doma in mati mu je bila v posled-nji uri kakor odršenik. Čutil jo je pri sebi, dokler ni spet padel v nezavest in se ni več zbudil iz nje.

Dolgo je jokala perica Ana za svojimi sinom. Laže so ji osiveli, v obraz so ji stopile temne gube. Ostala je sama, zapuščena od vseh.

V tistih dne so privedila razna dobrodelna društva "nabiralni dan za uboge študente" in me-ščani so hvalili to lepo človeko-ljubno zamisel. To je bila velika misel za prečvit človeške druž-be.

Valko je odšel in za njim od-hajajo drugi. Ana je jokala in danes tudi jočejo matere. In ta materin jok spremlja strašna kletev.

Počasi je govoril, sapa mu je šillila iz grla in mati ga je mirno poslušala. Spoznala je njegovo trpljenje in obenem bol nečutih mladih ljudi, ki so šli v življen-je iskat sreče.

Valko je zaprl oči. Kakor sen-se mu je zdela vsa dolga pot do doma in mati mu je bila v posled-nji uri kakor odršenik. Čutil jo je pri sebi, dokler ni spet padel v nezavest in se ni več zbudil iz nje.

Dolgo je jokala perica Ana za svojimi sinom. Laže so ji osiveli, v obraz so ji stopile temne gube. Ostala je sama, zapuščena od vseh.

V tistih dne so privedila razna dobrodelna društva "nabiralni dan za uboge študente" in me-ščani so hvalili to lepo človeko-ljubno zamisel. To je bila velika misel za prečvit človeške druž-be.

Valko je odšel in za njim od-hajajo drugi. Ana je jokala in danes tudi jočejo matere. In ta materin jok spremlja strašna kletev.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in taj-nicam se tem potom naznanja, da morajo naznaniti vse spre-membe naslovov članov in član-ice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstojnih, črtnih in izobčnih članov na-znaniti upravištvu Prosveta, da se lahko točno vredi imenik za pošiljanje lista Prosveta. Imena in naslove, katere pošlje-te glavnemu tajniku ostanejo tam v arhivu in jih upravištvu ne dobi. Torej je zelo važno, da vselej pošljete na nalašč zato pripravljenih listinah vse naslo-ve upravištvu Prosveta pose-bej. Pri vsaki spremembi naslo-va naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravištvu naj ne opazi, da društveni tajniki in tajnice to upoštevajo. — Philip Godina, upravištelj.

omogoči s tem vožnjo. Neskonč-na veriga mora biti seveda pri-merno montirana na vozilo, kar bi se drugače ne dosegel noben uspeh. Ako torej voznik spravi v pogon pogonski motor, se do-seže s tem rotacija pogonskih koles za verigo in vozilo se pri-čne pomikati z megla s preče-jno brzino. Sprednja kolesa pa uravnava smer.

V KAKŠNIH GLOBINAH SE PROŽIJO POTRESI?

Na podlagi beležk seismogra-fičnih aparatov se da do neke mere izračunati tudi globina potresnega ognjišča. Pri večini potresov tudi lažjega značaja se je pokazalo, da se je sprožila sei-zmična energija v globičini 25 do 35 km. Navzlic tako veliki globo-čini, kjer so kamenine že pod pri-tiakom kakih 10,000 atmosfer pa govori znanost tukaj še o povr-šinskih potresih. Globičinski pot-reš pa nastanejo po največjih dogdanjih znanosti 300 do 400 kilometrov pod zemeljskim

NEVARNO ZNAMENJE

je polnočni kašelj

SEVERA'S COUGH BALSAM

SEVERA'S COUGH BALSAM je polnočni kašelj

NAROČITE SI DNEVNIK LIST PROSVETA

Členjeni brat (sestra) S. N. P. J.!

Po sklepu 9. redne konvencije se sedaj lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva ali tri člani iz ene družine in iz enega naslova k naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri anametu \$1.20 za tabe-so jim to prišteje k naročnini. Mi prištejemo enega, dva ali tri člane ene družine k eni naročnini. Torej sedaj ni vzkoka, reči, da je list je-drag za člana S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo skoro v vsaki družini, nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Torej sedaj imi priliko, da se tudi vi naročite na dnevnik Prosveta. Cena lista Prosveta:

Za Zdrul. države in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je.....
1 tednik in..... 4.99	1 tednik in.....
2 tednika in..... 5.50	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....

Isprite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo: Vselej kakor hitro kateri teh članov premeha biti član SN ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnev Prosveto, to takoj naznaniti upravištvu lista, in obenem doplačati doti vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravištvu sni datum za to vsoto naročnino.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveta vsoto \$.....

Ime Čl. društva št.

Naslov Država

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

Ustavite tednik in ga priložite k moji naročnini od sledečih članov družine:

Ime Čl. društva št.

Ime Čl. društva št.

Ime Čl. društva št.

SEST DNI PREKO OCEANA

Načrtovane in najbolj cenene pot-ovanje na severnih zemljah

PARIS, 10. apr. - 30. apr.

de France, 25. apr. - 15. maj

FRANCE, 8. maja - 29. maj

Načrtovane pot po svetosti. Vselej v posebni kabini s vsami potreb-udobnost. — Pijata in čista kupa-ča kuhinja. Izredno niska cena.

Vprajte katerikoli pooblaščenec agencije

FRENCH LINE

213 N. Michigan St. Chicago, Ill.

Žepni Koledar S. N. P. J.

Izdali smo tudi letno kro-lepo v črno platno vezani koledar; knjizica obsega 12 strani, nekaj zelo priporočljive vage za vsakega človeka, rokovah jih imamo še par sto, ročite jih hitro, ker bodo km-poll. Žepni koledar stane na 25c. Pošljite nam naročilo priložite 25c v pisnu. Naslov pisnu na Prosveto, 2657 Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledar-je, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarna. Cene smerne, unifajko delo prve vrste.

Pišajte po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA UST MENA POJASN